

PRÓF til viðurkenningar bókara

I. HLUTI

Reikningshald

Prófnúmer próftaka:		
Námsgrein til prófs: Reikningshald I. hluti og er prófið skipt í tvo hluta: 1. Krossaspurningar, 10 krossasp. Svára öllum. (20%) 2. Almennar textaspurningar, alls 8 spurningar (80%) Spurning nr. 1 Kostnaðarverð seldra vara og birgðamat (10%, 18 mín.) Spurning nr. 2 Viðskiptakröfur, niðurfærsla viðskiptakrafna o.fl. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 3 Innlaun tekna o.fl. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 4 Reikningsskilahugtök og glögg mynd. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 5 Leigusamningur, færsla gjalda. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 6 Verðbréf og skráning. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 7 Fastafjármunir og bókfært verð. (10% - 18 mín.) Spurning nr. 8 Kennitölur. (10% - 18 mín.)		
Prófdagur:	Nytt from	Kl.: 13:00 – 16:00
Próftími alls:	Prófið er 3 klukkutímar	Prófverkefnið er á 20 blaðsíðum þ.m.t. forsíða.
Leyfileg hjálpargögn:	Kennitölublað Reiknivél af einfaldri gerð. Reglur Reikningsskilaráðs Lög um ársreikninga, 3/2006 Lög um bókhald, 145/1994	Fylgiblöð: <i>Auð próförk. Svara skal prófi á autt blað sem er fyrir aftan hverja spurningu.</i>
Leiðbeiningar: Lestu spurningarnar vel áður en þú svarar og farðu vandlega yfir úrlausnir áður en þú skilar þeim. Alltaf skal miða við gildandi lög (eða frá 1. sept. sama ár og próf er tekið) nema annað sé tekið fram sérstaklega. Svarið spurningum miðað við að þið séuð viðurkenndir bókarar.		

SÝNA BER SKILRÍKI VIÐ UPPHAF PRÓFS.

ÖLL PRÓFBLÖÐ OG ALLAR PRÓFARKIR SKAL AUÐKENNA SKILMERKILEGA MEÐ PRÓFNÚMERI.

Í LOK PRÓFS SKAL PRÓFBLAÐI OG LAUSUM PRÓFÖRKUM SKILAÐ.

VANDAÐU FRÁGANG. GANGI ÞÉR VEL.

I. Krossasurningar – vægi 20% (36 mín.), 10 spurningar – 3,6 mín. hver spurning

(Merkja skal við aðeins einn möguleika á skýran hátt og ekki er dregið frá fyrir rangt svar.)

1. Hvaða grundvallaratriði í reikningshaldi er verið að tala um þegar átt er við að „...skal gefa glögga mynd af afkomu, efnahag og breytingu á handbæru fé“
 - a. Ársreikningur
 - b. Efnahagsreikningur
 - c. Rekstrarreikningur
 - d. Bókhald
 - e. Ekkert af ofangreindu er rétt.
2. Megin hlutverk reikningshalds er að veita upplýsingar um:
 - a. Tekjur og gjöld.
 - b. Skattskuld fyrirtækis fyrir ákveðið ár.
 - c. Fjárhagslegar aðstæður fyrirtækis.
 - d. Allt af ofangreindu er rétt.
 - e. Ekkert af ofangreindu er rétt.
3. Grunnur að tekjuskráningu getur ekki verið:
 - a. Vörusala
 - b. Hlutfjárfesting eiganda með reiðufé
 - c. Veitt þjónusta
 - d. Útleiga á fasteign
 - e. Ekkert af ofangreindu er rétt.
4. Bifreið hefur annarsvegar skráð kostnaðarverð meðal varanlegra rekstrarfjármuna og hinsvegar mótreikning sem heldur utanum afskriftir bifreiðarinnar (óbein afskriftaraðferð).

Hvert er heiti þessa mismunar milli þessara tveggja bókhaldsreikninga?

 - a. Gangverð
 - b. Söluverð
 - c. Bókfært verð
 - d. Markaðsverð
 - e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

5. Fastafjármunir sem hafa engan áþreifanlegan grundvöll en eru réttindi sem hafa virði nefnast:

- a. Veltufjármunir.
- b. Handbært fé.
- c. Óefnislegar eignir.
- d. Fjárfestingar.
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

6. Hvaða birgðamatsaðferð gefur mestan hagnað við aðstæður verðhækkana?

- a. FIFO
- b. Meðaltalsaðferð
- c. LIFO
- d. LIFO og Meðaltalsaðferð
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

7. Eignir Kaffi ehf. í ársbyrjun 2018 námu kr. 4.265.817 og skuldirnar voru kr. 2.386.769 skv. efnahagsreikningi. Í árslok 2018 höfðu skuldirnar hækkað um kr. 168.617. Samkvæmt eiginfjárreikningum ársins 2018 var hagnaður ársins kr. 1.436.777 og einnig var greiddur út arður til eiganda kr. 800.000. Engar aðrar hreyfingar áttu sér stað á eiginfjárreikningum.

Hverjar verða eignir félagsins árslok 2018 í efnahagsreikningi m.v. ofangreindar forsendur?

- a. 2.197.657 kr.
- b. 4.115.825 kr.
- c. 5.071.211 kr.
- d. 6.671.211 kr.
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

8. Kjarninn í jöfnunarreglunni er að

- a. Tekjum er jafnað á móti gjöldum.
- b. Skuldum er jafnað á móti gjöldum.
- c. Gjöldum er jafnað á móti tekjum.
- d. Skuldum er jafnað á móti eignum
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

9. Þegar meta skal eignir, fastafjármuni, í efnahagsreikningi, skv. ÁRL., IV. kafla þá skal.....

- a. Alltaf meta eignir á gangvirði.
- b. Alltaf meta eignir á kostnaðarverði.
- c. Alltaf meta á markaðsvirði hverju sinni.
- d. Alltaf skrá 80% af kostnaðarverði vegna varkárnisreglunnar.
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

10. Afskriftir sem gjaldfærðar eru vegna reksur ársins hafa áhrif á.....

- a. Peningalegt innflæði.
- b. Rekstrarkostnað.
- c. Tekjur / sölu ársins.
- d. Skuldir / skuldsetningu félagsins.
- e. Ekkert af ofangreindu er rétt.

2. HLUTI **ALMENNAR TEXTASPUERNINGAR, alls 8 spurningar - vægi 80%**

Í þessum hluta prófsins eru efnisatriði er m.a. tilheyra bókfærslu, afstemmingu, gerð ársreiknings, útreikningar, útskýringar á hugtökum, taka afstöðu til reikningsskilalegra viðfangsefna og fleira. Það fer eftir innihaldi spurningar hvort rökstyðja skal svar eða ekki, ef þess er krafist þá er það tekið fram. Rökstuðningur skal settur fram í formi sem almenn umræða um viðfangsefni spurningarinnar. Almenna umræðan skal því styðja við það svar sem gefið er. Ekki er hægt að rökstyðja með því að skrifa „....það er betra að hafa þetta svona.....“ eða „....margir nota þessa aðferð frekar en hina....“ því þetta er frásögn en ekki rökstuðningur. Til að rökstuðningur myndast þá þarf t.d. að vísa í hugtök, t.d. jöfnunarregluna, FIFO kostnaðarregluna o.fl.

Spurning nr. 1 Kostnaðarverð seldra vara og birgðamat (10%, 18 mín.)

Kappi hf. flytur inn og selur ryksugur. Í ársbyrjun 2017 átti fyrirtækið 200 ryksugur (einingar) á lager. Kostnaðarverð þeirra var metið samtals kr. 8.000.000. Á árinu 2017 voru innkaup fyrirtækisins á sugum sem hér segir (magn og einingarverð): janúar, 500 einingar og einingarverð 45.000 kr., í maí 400 einingar og einingarverð 47.500 kr. og í september 300 einingar og einingarverð 50.000 kr. Skv. birgðatalningu þann 31.12. þá eru 250 ryksugur (einingar) til á lager. Ryksugurnar eru til endursölu. Markaðsverð á ryksugum í árslok er kr. 48.550. Alls voru seldar 1.150 ryksugur á árinu. Útreikningar miðast við FIFO aðferð.

(Nauðsynlegt að sýna alla útreikninga, þar sem við á).

Verkefni: (sýnið alla útreikninga)

- a) Hvert er kostnaðarverð seldra vara á árinu?
- b) Hvert er vörubirgðamat í árslok?

Svar.....

a) _____

b) _____

Útreikningar o.fl. hér....

Spurning nr. 1 – svarsíða

Spurning nr. 2 Viðskiptakröfur, niðurfærsla viðskiptakrafna o.fl. (10% - 18 mín.)

Hagur hf. er garðyrkjustöð og selur beint til neytenda. Velta félagsins árið 2018 var 45.500.000 með virðisaukaskatts. Skattþrep er 24,0%. Viðskiptakröfur í ársbyrjun voru 12.500.000 skv. bókhaldi, þar af var niðurfærsla viðskiptakrafna kr. 625.000. Af viðskiptakröfum í upphafi árs innheimtist kr. 11.750.000 m.vsk. Af sölu ársins innheimtist kr. 36.500.000. Hagur hf. notar alltaf hámars niðurfærslu viðskiptakrafna skv. skattalögum sem er 5%.

Ykkar verkefni er að leysa eftirfarandi

- a) Reiknið hreyfingu ársins (gjald- eða tekjufærsla) vegna niðurfærslu viðskiptakrafna félagsins.
- b) Reiknið stöðu á bókhaldslykli vegna niðurfærslu viðskiptakrafna félagsins í árslok.
- c) Færið nauðsynlegar bókhaldsfærslur vegna niðurfærslu viðskiptakrafa vegna ársins. Saldo staða í byrjun árs er uppgöfin.

Svar....

- a) _____
- b) _____
- c) _____

Útreikningar o.fl. hér.....

Spurning nr. 2 – svarsíða

Skýringartexti	Bókhaldslykill	Fjárhæð	Debet/Kredit	RR eða EH

Spurning nr. 3 Innlausn tekna o.fl. (10% - 18 mín.)

Áskrift hf. gefur út og selur Topp-blaðið í áskrift. Blaðið er gefið út einu sinni í mánuði. Áskrift hf. selur áskrift til 6 mánaða í senn og áskriftin kostar kr. 36.000, með vsk. sem er 11%. Í nóvember bættust við 10 nýjir áskrifendur, desember 2018 til maí 2019, og í desember bættust við 5 nýjir áskrifendur, janúar 2019 til júní 2019. Hjá Áskrift hf. þá er sú vinnuregla í gildi að nýjir áskrifendur fá þann mánuð endurgjaldlausan sem þeir skrá sig í áskrift en reikningar fyrir áskriftartímabilið eru gefnir út í þeim mánuði sem áskrifendur kaupa áskrift (bættast við). Leiðréttu þarf ef eitthvað er rangt við útgefna reikninga.

Ykkar verkefni er að leysa eftirfarandi

- a) Reiknið út þær tekjur sem á að skrá vegna nýrra áskrifenda í nóvember og desember 2018 miðað við ofangreindar forsendur. (Þær tekjur sem færast til tekna í nóvember og desember).
- b) Reiknið stöðu á bókhaldslykli „Fyrirfram innheimtar tekjur“ vegna nýrra áskrifenda í nóvember og desember 2018.

Svar.....

a) _____

b) _____

Útreikningur o.fl. hér...

Spurning nr. 3 – svarsíða

Spurning nr. 4 Reikningsskilahugtök og glögg mynd. (10% - 18 mín.)

Formaður stjórnar er að lesa skýrslu stjórnar á aðalfundi, 15. febr. 2018.. "Rekstur félagsins gekk vonum framar og hagnaður var 15 m.kr. meiri en áætlanir gáfu til kynna. Einn stærsti sölusamningur sem félagið hefur gert var undirritaður á milli jóla og ný árs, eða 28. des. 2017. Samningurinn hljóðar upp á um 250 m.kr. og byrjað verður að selja framleiddar vörur skv. þessum samning í mars 2018. Samningurinn gerir ráð fyrir því að 10% af samningsupphæð, eða 25 m.kr. sem var greitt við undirritun samnings og var sú fjárhæð færð til tekna á árinu 2017 í samræmi við tekjuregluna um innlausn tekna."

Ykkar verkefni er að taka afstöðu til innihalds skýrslu stjórnar og orða formanns um það hvort rétt sé að tekjufæra 25 m.kr. á árinu 2017 eða ekki.

Rökstyðja þarf svarið út frá reikningsskilalegri nálgun. (Hægt er að vitna í hugtök, skilgreiningar, lög eða annað sem styður ykkar afstöðu).

Svar.....

Spurning nr. 4 – svarsíða

Spurning nr. 5 Leigusamningur, færsla gjalda. (10% - 18 mín.)

Leiga hf. er að taka nýtt iðnaðarhúsnæði á leigu, iðnaðarhúsnæði merkt 32A. Leiga á mánuði er 125.000 kr. með vsk., sem er 24%. Leigusamningur var gerður þann 1. nóvember 2017. Greiða þarf 6 mán. leigufjárhæð fyrirfram og var hún greidd þann 1. nóvember, fyrir næstu 6 mánuði.

Bókarinn hjá Leiga hf. færði þessa leigugreiðslu þá á eftirfarandi hátt þann 1. nóv. 2017. Engar aðrar færslur hafa verið gerðar.

Sjóður	750.000 kr. Kredit	EH
Leigukostnaður	604.839 kr. Debet	RR
Virðisaukaskattur - inn.vsk.	145.161 kr. Debet	EH

Bókarinn fór í fjallgönguferðalag og var ekki kominn aftur til byggða er endurskoðandinn hringdi og bað um að gerðar yrðu lokafærslu vegna uppgjörs 31. desember vegna ofangreinda viðskipta.

Ykkar verkefni er að útbúa nauðsynlegar bókhaldsfærslur vegna ofangreindara viðskipta fyrir uppgjör félagsins þann 31. desember. Leiðréttu ef með þarf og útskýra af hverju þess þarf eða ekki. Í bókhaldsfærslum þarf að koma fram; skýringartexti, heiti bókhaldslykils, fjárhæð, debet eða kredit og hvort færslur fara á rekstrareikning (RR) eða efnahagsreikning (EH).

Svar.....

Spurning nr. 5 – svarsíða

Skýringartexti	Bókhaldslykill	Fjárhæð	Debet/Kredit	RR eða EH

Spurning nr. 6 Verðbréf og skráning. (10% - 18 mín)

Firma hf. keypti þann 1. júlí verðbréf sem skráð eru á opinberu verðbréfaþingi. Nafnverð verðbréfanna er 1.000.000 kr. og kaupverðið var 1.500.000 kr. þ.e. á genginu 1,5. Verðbréfin voru bókfærð á kaupverði. Þessi verðbréf eru ekki til varanlegarar eignar. Gengi verðbréfanna eru nú í árslok 1,3. Nú er komið að uppgjör þann 31. desember. Framkvæmdastjórinn vill að verðbréfin verði skráð áfram á 1.500.000 kr. og segir að virði þeirra eigi eftir að hækka strax eftir áramótin, en fjármálastjórinn er ekki viss hvernig skráningu skuli háttað.

Ykkar verkefni er að hjálpa fjármálastjóranum við skráningu verðbréfanna miðað við framkomnar upplýsingar. Gerið nauðsynlegar bókhaldsfærslur. Einnig þarf að taka tillit til þess hvort eitthvað þurfi að skrá í skýringar og hvað þá (helstu atriði).

Stuttur rökstuðningur verður að fylgja svari (almenn umræða sem styður svar, t.d. vísa í lög, reglur, hugtök o.þ.h.)

Svar.....

Spurning nr. 6 – svarsíða

Nauðsynlegar bókhaldsfærslur

Skýringartexti	Bókhaldslykill	Fjárhæð	Debet/Kredit	RR eða EH

Spurning nr. 7 Fastafjármunir og bókfært verð. (10% - 18 mín.)

Framkvæmdastjórinn og bókarinn voru að funda um uppgjörið vegna ársins 2017. Framkvæmdastjórinn leggur til, þar sem fjárhagsstaða (financial position) hjá félaginu er ekki alveg nógu góð, í árslokin að endurmeta tvö geymsluhúsnæði, þar sem lager var geymdur áður. Félagið notar ekki geymsluhúsnæðið í dag þar sem umsvif hafa minnkað. Geymsluhúsnæðið stendur því tomt núna. Stjórn félagsins ákvað á stjórnarfundum í febrúar 2017 að selja geymsluhúsnæðið. Erfiðlega hefur gengið að selja geymsluhúsnæðið, sem er bókfært á 30 m.kr. með tilliti til uppsafnaðra afskrifta. Framkvæmdastjórinn segir að geymsluhúsnæðið sé a.m.k. 50 m.kr. virði og vill að eignfærður sé mismunurinn þar á, eða 20 m.kr. Því til stuðning segir hann að byggingarkostnaður sé um 58 m.kr. og að annað geymsluhúsnæði, mjög svipað, hafi verið selt fyrir 60 m.kr.

Bókarinn hefur samband við þig og biður þig um álit á ráðleggingu framkvæmdastjórans, hvað varðar endurmat á geymsluhúsnæði félagsins sem um er rætt að ofan og bókhaldsfærslur vegna þess. Einnig þarf að taka tillit til þess hvort eitthvað þurfi að skrá í skýringar og hvað þá (helstu atriði).

Ráðlegging til bókarans.....

Svar.....

Spurning nr. 7 – svarsíða

Spurning nr. 8 Kennitölur. (10% - 18 mín.)

Efnahagsreikningur	m.kr. 2017	m.kr. 2016	m.kr. 2015	Rekstrarreikningur	m.kr. 2017	m.kr. 2016
Handbært fé	202,0	450,0	340,0	Sala	3.050,0	2.913,0
Viðskiptakröfur	325,0	295,0	287,0	Kostnaðarverð seldra vara	2.250,0	2.150,0
Vörubirgðir	450,0	446,0	409,0	Vergur hagnaður	800,0	763,0
Fastafjármunir	2.113,0	1.620,0	1.419,0	Launakostnaður	125,0	115,0
Alls	3.090,0	2.811,0	2.455,0	Sölu og stjórnunarkostnaður	275,0	235,0
Skammtímaskuldir	562,0	803,0	710,0	Afskriftir	104,0	103,0
Langtímaskuldir	1.521,0	982,0	827,0	Rekstrarhagnaður	296,0	310,0
Eigið fé	1.007,0	1.026,0	918,0	Vaxtakostnaður	84,0	65,0
Alls	3.090,0	2.811,0	2.455,0	Skattkostnaður	20,0	58,0
				Afkoma (Net income)	192,0	187,0
Gengi hlutabréfs í árslok.....	25,0	19,0	16,5 krónur			
Fjöldi almennra hluta í árslok	50 m.	45 m	40 m. (milljónir hlutir)			
Vegð meðaltal almennra hluta	47 m	40 m	36 m (milljónir hlutir)			

Öll vörusala félagsins ber 24% virðisaukaskatt.

Ykkar verkefni er að reikna eftirfarandi kennitölur fyrir árið 2017.

- Ávöxtun á eigið fé
- EBIT
- Veltuhraða og innheimtuhraða viðskiptakrafna
- Hversu mikill arður var greiddur út á árinu 2017 (Engar hreyfingar á eigið fé nema hagnaður ársins).
- Lausafjárlutfall

Svar.....

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Útreikningar....

sjá formúlublað sem fylgir með prófi...

Spurning nr. 8 – svarsíða